

Vaughan Gething AC / AM

**Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd, Llesiant a Chwaraeon
Cabinet Secretary for Health, Well-being and Sport**

Rebecca Evans AC/AM

**Gweinidog Iechyd y Cyhoedd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Social Services and Public Health**

**Llywodraeth Cymru
Welsh Government**

Ein cyf/Our ref MA-P-1792-17

Dr Dai Lloyd AC

Cadeirydd

Y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon

18 Gorffennaf 2017

Annwyl Dai,

Llythyr yn dilyn tystiolaeth ar 29 Mehefin 2017

Diolch ichi am eich e-bost yn dilyn ein presenoldeb yn y Pwyllgor Craffu Ariannol Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar 29 Mehefin 2017.

Gwnaed addewid yn ystod y gwrandawriad i roi nodyn i'r Pwyllgor yn amlinellu hynt cynlluniau peilot y Rhaglen Deddf Gofal Gwrthgyfatal sy'n cael eu cynnal ym Myrddau Aneurin Bevan a Chwm Taf.

Nod y ddau gynllun yw profi a rhannu'r hyn a ddysgwyd o wahanol ddulliau gweithredu sy'n seiliedig ar boblogaeth er mwyn lleihau anghydraddoldebau mewn disgwyliad oes ar gyfer y cymunedau mwy difreintiedig. Y bwriad yw cymryd camau rhagweithiol sydd wedi eu targedu i adnabod y rheini sydd mewn perygl o ddioddef clefyd cardiofasgwlaidd ac i gytuno ar gynllun i leihau'r perygl gyda phob un o'r unigolion hynny.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan wedi bod yn profi model yn y gymuned o'r enw "*Byw'n Dda Byw'n Hirach*" sy'n cynnig asesiadau unigol 45 munud i bobl mewn lleoliadau cyfleus yn y gymuned leol. Mae'r asesiadau hyn yn cynnwys cwestiynau demograffig ynghylch oedran, ethnigrwydd, ffordd o fyw a hanes teuluol. Mae hefyd yn cynnwys profi pwysedd gwaed, pwls, lefelau carbon monocsid, colesterol a lefelau siwgr yn y gwaed. Cymerir mesuriadau ar gyfer taldra, pwysau a maint o gwmpas y canol er mwyn asesu'r perygl o ddiabetes, ac mae'r rheini sydd mewn perygl mawr yn cael prawf gwaed heb fod yn wythiennol i gadarnhau a ydynt yn dioddef o'r cyflwr ai peidio.

Mae'r canlyniadau a roddwyd i Lywodraeth Cymru gan y bwrdd iechyd ddiwedd Mawrth 2017 yn dangos bod 9000 o bobl wedi mynd drwy asesiad mewn 1,475 o sesiynau a

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales
Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

gynhaliwyd mewn 49 o leoliadau cymunedol, a bod hynny wedi cwmpasu poblogaethau cofrestredig 25 o bractisau meddyg teulu.

Yn 2017-18, mae'r bwrdd iechyd yn ymestyn y rhaglen i gynnwys poblogaethau tri chlwtwr gofal sylfaenol arall. Mae'n datblygu'r rhaglen i gynnwys fframwaith ar gyfer iechyd meddwl gyda hyfforddiant achrededig i staff.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf yn profi dull gweithredu sy'n seiliedig ar bractisau meddygon teulu, gydag asesiadau'n cael eu darparu gan weithwyr cymorth gofal iechyd. Mae'r canlyniadau a roddwyd i Lywodraeth Cymru gan y bwrdd iechyd ddiwedd Mawrth 2017 yn dangos bod 2,000 o asesiadau wedi eu cynnal mewn poblogaethau cofrestredig saith practis meddyg teulu. Yn 2017-18, mae'r bwrdd iechyd yn ehangu cwmpas yr asesiad risg hwn i gynnwys poblogaethau cofrestredig tri phractis meddyg teulu arall.

Mae'r dysgu o'r ddau gynllun braenaru wedi bod yn gadarnhaol. Yn Aneurin Bevan, ar gyfartaledd mae 30% o gleifion sy'n derbyn gwiriad iechyd yn cael eu hadnabod â materion iechyd drwy sbardunau canllaw NICE, ac felly angen apwyntiad pellach gyda'u practis meddyg teulu mewn perthynas â lefel risg pwysedd gwaed, colesterol a diabetes. Yng Nghwm Taf, cofnododd 154 o gleifion cynnydd yn ei HbA1c (cyfartaledd lefel y siwgr yn y gwaed) yn ystod eu gwiriad iechyd gyda 44 ohonynt yn cael diagnosis o ddiabetes.

Mae'r hyn a ddysgwyd gan y ddau fwrdd a fu'n gwneud y gwaith braenaru yn gadarnhaol. Rydym yn disgwyl i fyrddau iechyd barhau â'r dull rhagweithiol ac ataliol hwn o ymdrin â chlefyd cardiofasgwlaidd, gan ehangu ei ddefnydd i anghenion iechyd eraill megis iechyd meddwl lle byddai hynny'n effeithiol.

Mae'r hyn a ddysgwyd gan y ddau fwrdd braenaru hyn yn cael ei rannu ar draws Cymru er mwyn helpu i ddatblygu gwasanaethau. Mae'r Grwpiau Gweithredu ar gyfer Cyflyrau ar y Galon, Strôc a Diabetes yn darparu £0.3 miliwn y flwyddyn dros gyfnod o dair blynedd o 2015-16 ymlaen i hwyluso'r gwaith o gyflwyno a gweithredu'r rhaglen yng ngweddill y byrddau iechyd.

Hefyd, fel y gofynnwyd, dyma ddolen at y Ddogfen Canlyniadau Iechyd y Cyhoedd <http://gov.wales/topics/health/publications/health/reports/public-health-framework?skip=1&lang=cy>

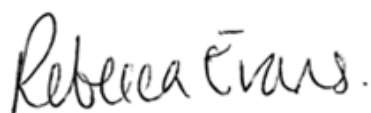
Gobeithio bod yr ymateb wedi bod o fudd ichi.

Yn gywir,

Vaughan Gething AC / AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd, Llesiant a Chwaraeon
Cabinet Secretary for Health, Well-being and Sport

Rebecca Evans AC/AM

Gweinidog Iechyd y Cyhoedd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Social Services and Public Health